

Udredning af metastatisk melanom (27.11.19)

Inge Marie Svane, Henrik Schmidt, Lars Bastholt

I takt med udviklingen af nye behandlinger til patienter med metastatisk melanom, har mønstret for udredningen ændret sig. De fleste patienter vil som førstelinje behandling blive tilbudt immunterapi. Typen af immunterapi; kombinationsbehandling (CTLA-4 – plus PD-1 antistoffer) vs monoterapi (PD-1 antistoffer), vælges ud fra PD-L1 udtrykket på melanomcellerne og ud fra sygdommens udbredning (cerebrale metastaser, sygdomsbyrde, alder, patientens almentilstand) og aggressivitet. Patienter med BRAF muteret sygdom kan tilbydes biologisk målrettet behandling (BRAf- og MEK inhibitorer), men tilbuddet afhænger af sygdomsbyrden, sygdomsrelaterede symptomer og hastigheden for sygdommens vækst (indirekte LDH niveauet).

Nedenstående udredning er således afgørende for valg af behandling:

1. **PET-CT eller diagnostisk CT** af thorax og abdomen med henblik på vurdering af sygdomsudbredning og fastlæggelse af målbare læsioner til vurdering af behandlingseffekt i henhold til RECIST (max 4 uger gammel ved behandlingsstart).
2. **MR-scanning af cerebrum** for at screene for asymptomatiske cerebrale metastaser. Alternativt hvis ikke muligt CT af cerebrum.
3. **Biopsi** der verificerer fjernmetastasering af melanom bør tilstræbes. Biopsi anvendes udover verifikation også til PD-L1 analyse.
4. **BRAF mutation** på grovnålsbiopsi, primær tumor eller metastase, idet BRAF mutationsstatus i melanomcellerne forventes konstante over tid.
5. **PD-L1-status** i tumorvæv vurderet på grovnålsbiopsi, som ikke er mere end 3 mdr. gammel (hvis muligt). Bemærk at PD-L1 analyse sjældent kan foretages på knoglebiopsi eller finnålsbiopsi.
6. **Blodprøver:** ASAT/ALAT, LDH, basisk fosfatase, bilirubin, kalium, natrium, kreatinin, Ca-ion, hæmoglobin, leukocytal med differentialtælling, trombocytal, CRP og TSH. Der suppleres med yderligere blodprøver afhængig af behandlingsvalg (fx hormonstatus inklusiv kortisol ved immunterapi og CK-MB + troponin niveau ved kombinationsimmunterapi).